

Biskop Atle Sommerfeldt

Preken 1. Nyttårsdag 2013 Økumenisk gudstjeneste i Domkirken i Fredrikstad

Matt. 18,19-20

Tiden går og kommer.

Godt nytt år! I dag feirer vi at et nytt år begynner. Menneskeheten holder seg med mange forskjellige nyttårsdager. Det kinesiske nyttår som også markeres av koreanere og vietnamesere er 10 februar 2013 etter vår tidsregning, perserne ,uavhengig av religion, feirer vårjevndøgn som nyttår, jødedommen har sitt nyttår 4. september 2013 og islam 4. november 2013. Og de ortodokse kristne venter til 5. januar med sin nyttårsfeiring.

Tidspunktet varierer mye og det forteller oss at den astronomiske tidsberegningen ikke er den egentlig saken på denne dagen. Når mennesker markerer nyttår er det ikke almanakken og tidsregningen som skaper dens innhold, men markeringen av at en fase i livet er avsluttet og en ny er i ferd med å begynne. Det kan virke som mennesket har et universelt behov for regelmessig å markere et slikt skille der vi står mellom den tiden som er gått og den tiden som kommer. I alle fall er slike feiringer kjent fra de aller fleste kulturer og religioner, på alle steder og til alle tider.

I går var kvelden vi så tilbake på den tiden som gikk i 2012. Vi kunne bruke nyttårskvelden til å gjennomgå livene våre, glede oss over erfaringene av godhet, sørge over møtene med tragedier og ondskap, rystes over svikene våre og gråte over alle de ubrukte mulighetene til å gjøre det gode. Når vi slik ser tilbake på tiden som gikk i fjor, ser vi også generasjonene som har gått foran oss. Først og fremst våre egne forfedre og formødre, dem vi husker og som er en del av vår personlige historie.

Vi påminnes at vi ikke er den første generasjons mennesker. Vår innsikt er begrenset og fornyes hele tiden. Vi er en del av en lang utvikling og en lang historie. For jødene er vi år 5774, for kineserne i år 4650 og for muslimer i år 1434. Det er mange, mange generasjoner som har gått foran oss. Uten dem ville vi ikke vært til. Det gir grunn til adskillig ydmykhet.

Dagen i dag kommer til oss som den første dagen i et nytt år. Det nye året ligger foran oss og tiden vil komme med utfordringer og valgmuligheter. Tiden kommer til oss og vi gis mulighet til å gripe dagen og gjøre det gode og de gode valgene for oss selv, våre nærmeste, nasjonen og det globale fellesskapet.

Nye utfordringer vil komme og det eneste vi vet sikkert er at 2013 vil bli annerledes enn 2012. Historien gjentar seg ikke, den formes av oss gjennom våre valg.

Gud utruster oss

Og hvordan møter så Gud oss denne dagen som vi har valgt til å være vår markering av den første dagen i et nytt år?

For det første gir Gud oss mulighet til å legge fremtiden i Guds hånd. Slik Gud en gang i kjærlighet skapte himmel og jord og alt levende, slik fortsetter Guds kjærlighet hver eneste dag å skape og opprettholde livet. Denne Guds kjærligheter er kilden for alt vi ser og sanser, den er livets opphav, hverdaglivets kilde og faller aldri bort. For Gud er kjærlighet. Å spore tegnene på Guds kjærlighet i året som kommer bringe oss nærmere livets edelsten slik salmedikteren uttrykker det.

For det andre bekrefter Gud julens budskap og som vi har feiret de siste 8 dagene.. Gud er kommet til menneskene og tar del i våre liv. Jesus fra Nasaret, født i Betlehem, viser oss hvordan Gud er. Vi trenger ikke lete etter tegn på himmelen eller kreve synlige mirakler. Gud har vist seg for oss ved å gjøre det største mirakel av alle – å selv bli menneske. Det er en ond og utro slekt sier Jesus, som krever andre tegn enn Jona tegnet – Jesus Kristus død og oppstanden. Og vi trenger ikke flere tegn. Jesus har gjort alt vi trenger.

Derfor feirer vi totusenogtretten og bekjenner ved dette årstallet at vi feirer at menneskene siden den natten i Betlehem har sett Gud og kunnet høre fortellingene om hvem Gud er . Å se Gud er ikke lenger et privilegium for de største profeter. Alle mennesker kan se Gud ved å se på Jesus. Og vi ser på Jesus ved å høre fortellingene om ham.

Når vi ser Jesus , hører vi hvordan Gud inviterer oss alle til å be i Jesu navn, hver og en på sitt språk og med sin røst. Her er ikke jøde eller greker, slave eller fri, mann eller kvinne. Vi kan hviske eller rope, lovsynge eller klage, Gud er der for oss alle. Grensene vi setter mellom oss er ikke Guds grenser. Jesus gir oss alle tilgang til Gud.

Gud gir oss svar. Gud møter oss med nåde slik at vi kan legge 2012 bak oss. I avisen på nyttårsaften minnet Georg Apenes oss om at vår tids elektroniske tidsalder gjør det umulig for oss å møte 2013 med blanke ark. Sporene vi etterlater oss lar seg ikke fjerne og lagres med gode intensjoner, men som kan vendes mot oss dersom opplysningene kommer i de gale hender.

Men Gud hører våre bønner om å kunne begrave 2012. Gud gir oss et blankt ark og møter det Apenes kaller vårt grunnleggende behov for en ny start. Slik frigjøres vi til å vende om og å se fremover. Fra Guds fremtid sender Gud oss svarene på våre bønner om å vite hva vi skal gjøre i det nye året. Gud gir oss ikke tegn i himmelen, men situasjoner i arbeid og fritid, i hjem og samfunn, der vi kan velge å tjene mennesker, vår egen generasjon og nye generasjoner. Gud gir oss hele tiden mulighet til å bli vår nestes bønnesvar. I Gamle Glemmen kirke henger et krusifiks fra reformasjonstiden over koråpningen. Det mangler hender og minner oss om at den oppstandne Kristus ikke har andre hender enn våre hender.

Vi trenger ikke frykte 2013. Vi vet at Gud er hos oss og aldri vil forlate oss og ødelegge oss så lenge vi kan se regnbuen Gud har gitt oss, så lenge lyset og vannet sammen holder oss oppe og gir oss mulighet til å elske hverandre.

Gud overlater oss ikke til oss selv, men skapte pinsedag et nytt folk, et nytt fellesskap av alle som samles i Jesu navn. I snart 2000 år har dette fellesskapet på tvers av synlig uenighet og splittelse, allikevel sammen bedt den bønnen Jesus selv lærte oss og deltatt i kjærlighetens kamp mot undertrykkelse, lidelse og hat. Midt i kirkens fellesskap har Jesus Kristus kommet til oss i brød og vin til stadig nye generasjoner og vi har sammen bekjent troen på Gud Fader, Sønn og Hellig Ånd med de samme ordene som generasjonene foran oss har bekjent. Midt i tidens veksling viser denne bekjennelsen oss vår tilværelses kontinuitet: Den treenige Gud er både fra evighet til evighet og midt i blant oss i vår hverdag. La oss derfor sammen ved inngangen til 2013 reise oss og bekjenne denne troen høyt eller stille, men tydelig, for hverandre, for verden og for oss selv:

Jeg tror på Gud Fader.....Jeg tror på Jesus Kristus.....Jeg tror på Den hellige Ånd.....